

28. Davydova I. N. Teatr boevoi slavy. – K., 1975. – 142 s.
29. Bezruchko O. Tvorcha y pedahohichn diialnist V. Dovbyshchenka u 1938–1947 rr. / O. Bezruchko // Studii mystetstvoznavchi. – K., 2010. – № 3/1. – S. 78–88.
30. Bokan V., Polovyi L. Istoriiia kultury Ukrayiny / V. Bokan, L. Polovyi. – K.: MAUP, 1998. – 228 s.

УДК 008.378

Хом'якова Ольга Володимирівна,
викладач кафедри мовної підготовки, педагогіки та
психології Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова

КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

У статті розглянуто місце культурної компетенції у вищій освіті та пов’язані з нею дискусійні проблеми; проаналізовано загальну соціокультурну основу і відмінність понять «компетенція» і «компетентність». Особливу увагу приділено ключовим соціокультурним компетенціям. Спираючись на Закон України «Про вищу освіту», документи ЮНЕСКО та інших міжнародних організацій і представлені ними наукові розробки, автором сформульовано висновки щодо засад і джерел цих компетенцій у сучасних умовах.

Ключові слова: культура, вища освіта, компетенція, компетентнісний підхід.

Хом'якова Ольга Владимировна, преподаватель кафедры языковой подготовки, педагогики и психологий Харьковского национального университета городского хозяйства имени А. Н. Бекетова

Культурная компетенция в высшем образовании

В статье рассмотрены место культурной компетенции в высшем образовании и связанные с нею дискуссионные проблемы, а также проанализированы общая культурная основа и различие понятий «компетенция» и «компетентность». Особое внимание удалено ключевым социокультурным компетенциям. Опираясь на Закон Украины «О высшем образовании», документы ЮНЕСКО и других международных организаций и представленные ими научные разработки, автором сделаны выводы относительно основ и источников этих компетенций в современных условиях.

Ключевые слова: культура, высшее образование, компетенция, компетентностный подход.

Khom'yakova Olga, Teacher of Language Preparation, Pedagogy and Psychology Chair of O. N. Bektov Kharkiv National Municipal University

Cultural competence of higher education

The article describes the place cultural competence occupies in higher education and discussion problems connected with it. It analyzes the general cultural base and difference between the concepts of "competency" and "competence". Particular attention is given to the key social competencies. Relying on the Law of Ukraine on "Higher education", documents of UNESCO and other international organizations and their presented research and development data, the article concludes about the basis and sources of competencies in current conditions.

Key words: culture, higher education, competency, competence approach.

Зміни у вищій освіті пов’язані не тільки з внутрішньою логікою ідейних криз та неефективністю способів трансляції знання, але й мають чітко виражені соціокультурне підґрунтя і спрямованість. Одним із провідних трендів, що співвідноситься з цивілізаційно-культурними координатами побудови та функціонування суспільства, є модель компетентнісного підходу в освіті.

Зв’язок проблеми з науковими та практичними завданнями випливає з того, що компетенція є виразом очікувань суспільства стосовно осіб, які здобули вищу освіту і стосовно яких висуваються такі вимоги, як наявність інтегральної компетентності, яка відбиває основні характеристики рівня навчання або професійної діяльності, здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності та інші особисті якості. Ці загальні вимоги мають конкретизуватися, у першу чергу, через всеобічне розкриття змісту самого поняття «компетенція» та наукове опанування досвіду її практичної реалізації. Ключовими джерелами у цьому контексті є Європейська рамка кваліфікації (ЄРК) як інструмент компетенційного зіставлення академічних ступенів і кваліфікацій у країнах ЄС, Закон України «Про вищу освіту» [2, 3]. Вони потребують наукового дослідження проблем культурної компетенції у вищій освіті, пов’язані з ними питання включені в наукову тематику Харківської державної академії культури. Актуальність теми дослідження визначається соціокультурними процесами, на врахування яких орієнтує Закон України «Про вищу освіту», та пошуком засад модернізації культурно-комунікативної складової сучасної системи вищої освіти.

Стосовно вищих навчальних закладів, особливо технічних, питання постає так, що і вони, формуючи особистість фахівця, мають стати осередками збереження та формування національної культури.

Значення культурного аспекту щодо компетенцій у вищій освіті зростає, про що свідчать наукові дослідження Е. Морен [7], В. Шейко [6] та документи міжнародних інституцій з питань освіти і культури. У них містяться найбільш дискусійні проблеми, без вирішення яких повноцінна компетентність неможлива. За таких обставин дослідження цих питань в єдиності з умовами їх вирішення є необхідним. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про розробку конкретних форм компетенцій. Особливу увагу приділено змістовній розробці поняття «ключова, соціальна компетенція» [5]. Значні дослідницькі аспекти містяться у вітчизняних документах, що присвячені системі кваліфікацій і компетенцій в Україні та їх майбутньому [2]. Особливо слід відзначити джерела методологічного характеру, які розкривають нагальні проблеми ціннісного опанування всієї системи компетенцій у сучасному глобалізованому світі [6]; завдання, що постали перед освітою майбутнього й виступають як передумова нового змісту компетенцій [7]; теоретико-методологічні засади формування базових компетенцій майбутніх фахівців [4]; ціннісні та діяльнісні аспекти компетенцій сучасних освітніх систем [4]. Водночас такі проблеми, як витоки дискурсивного характеру компетенцій у вищій освіті, взаємообумовлений зв'язок різних культурних компетенцій в особистості вихованців вищої школи поки що не привернули увагу.

Мета статті – виявити особливості культурних компетенцій у вищій освіті, уточнити зміст понять, які з ними пов'язані; дати їх змістовну характеристику в умовах сучасних цивілізаційних трансформацій з огляду на ті світоглядні та соціокультурні аспекти, що містяться в європейському підході до вищої освіти та Законі України «Про вищу освіту». Орієнтована на компетенцію освіта почала формуватися в 70-х роках ХХ ст. в США у контексті запропонованого Н. Хомським (Масачусетський університет) поняття «компетенція» стосовно теорії мови. Він тлумачив мовну компетентність як ідеальне знання мовця-слухача про свою мову. У книзі «Мова й мислення» Н.Хомський зазначав, що потрібно мати на увазі фундаментальну відмінність між компетенцією (знанням своєї мови мовцем) і вживанням (реальним використанням мови в конкретних ситуаціях). У контексті того ж теоретичного підходу в США було запропоновано розглядати компетенцію як поведінкову характеристику, що може бути сформована через навчання і розвиток. З кінця 90-х рр. ХХ ст. поряд із поведінковими характеристиками до неї ввійшли знання та навички. У Великобританії у 80-х рр. ХХ ст. було сформовано новий підхід до компетентності, який визначає її як відповідність результатів діяльності індивіда сформованим стандартам. У процесі становлення компетентнісного підходу до фахівців виникла необхідність розмежування понять «компетенція» і «компетентність». Чимало дослідників звертають увагу на те, що поняття «компетентність» і «компетенція» мають різні варіанти використання залежно від теоретичного контексту їх аналізу та національно-культурних традицій освіти. Зокрема, О. Хуторської під компетенцією розуміє «сукупність взаємопов'язаних якостей, які задаються відносно певного кола предметів та процесів і необхідні для того, щоб якісно та продуктивно діяти стосовно них» [5, 60]. При цьому підкреслюється необхідність розділяти ці поняття, маючи на увазі, що під компетенцією розуміються заздалегідь задані вимоги до освітньої підготовки людини, а під компетентністю те, що вже відбулося на особистісному рівні їх засвоєння на засадах досвіду діяльності в заданій сфері.

Що ж стосується освітньої компетенції, то вона розглядається як сукупність смислових орієнтацій, знань, умінь, навичок і досвіду діяльності відносно певного кола об'єктів реальної дійсності, що є необхідними для здійснення особистісно і соціально значущої продуктивної діяльності. У відповідності з розподілом змісту освіти пропонується трирівнева ієрархія компетенцій: 1) ключові компетенції – належать до мета-предметного змісту освіти; 2) загально предметні компетенції – належать до певного кола предметів і освітніх галузей; 3) предметні компетенції – часткові відносно двох попередніх рівнів компетенцій, такі, що мають конкретне висвітлення і можливість формування в рамках навчальних предметів. Розгляд запропонованих і фахово обґрунтovаних точок зору дозволяє зробити висновок, що, по-перше, компетентність є діяльнісною формою існування компетенції; по-друге, у них одне джерело походження та існування – соціокультурні вимоги до особистості. Вони взаємно просякнуті та з діяльнісної точки зору нерозривні, а тому в екзистенціальних, нормативних і аналітичних ситуаціях повинні використовуватися парно. Саме так вони використовуються в Законі України «Про вищу освіту». У частині 1 статті 1 Закону вища освіта розглядається як «сукупність систематизованих знань, умінь, практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етнічних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певного кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальній середньої освіти» [3]. Компетентність, в свою чергу, визначає здатність особи відповідно з визначеними компетенціями успішно здійснювати професійну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти. Для більшості теоретичних моделей компетентностей характерним є намагання вийти за вузьке коло суто професійних вимог. Набуло поширення поняття компетенції як заснованого на знаннях інтелектуально і особистісно обумовленого досвіду соціально-професійної життедіяльності людини. При цьому виділяються три основні її групи: ті, що відносяться до людини як до особистості, до суб'єкта діяльності, до суб'єкта спілкування. Віднесено до компетенцій збереження здоров'я, компетенції ціннісно-смислової орієнтації в світі, інтеграції, громадянськості, саморозвитку, особистісної та предметної рефлексії. Заслуговує на увагу те, що в цій моделі зазначена значимість мовних аспектів компетентностей.

Освітянський аспект у понятті компетенції тлумачить його як спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості. Процес навчання наповнюється розвивальною функцією, яка стає інтегрованою характеристикою навчання.

Компетентнісний підхід у широкому розумінні цього поняття ставить на перше місце не поінформованість студента, а змінні розв'язувати проблеми, що виникають у пізнавальній, технологічній і психічній діяльності, у сферах етичних, соціальних, правових, професійних, особистих взаємовідносин. З огляду на це зазначений підхід передбачає такий вид змісту освіти, який не зводиться до знаннєво-орієнтованого компоненту, а передбачає цілісний досвід вирішення життєвих проблем, виконання ключових функцій, соціальних ролей, компетенцій.

Соціокультурний аспект компетенцій акцентує на фактори сприяння успішному входженню молодої людини в життя сучасного суспільства. Компетенція з цих позицій визначається як наперед задана соціальна норма (вимога) до освітньої підготовки, що необхідна для якісної продуктивної діяльності в певній сфері та соціально закріплена результату [2, 108-110].

При такому різноманітті підходів до компетенції виникає питання щодо існування такого аспекту, який може всіх їх об'єднати і узгодити. Такий аспект існує та стосується розуміння культури як внутрішньої форми творчого життя. Тобто, при будь-якому предметному або професійному підході проектування програм компетентнісного підходу означає відображення в системному та цілісному вигляді результатів вищої освіти у формі готовності студента-випускника продемонструвати знання, уміння та цінності на практиці. Тим самим компетенція як динамічна комбінація характеристик оцінюється з позицій того, що необхідно випускнику ВНЗ для ефективної професійної діяльності, соціокультурної активності й особистого розвитку. У сучасній науковій літературі стосовно стандартів вищої освіти багато уваги стало приділятися ключовим, так званим соціальним компетенціям фахівця. Дослідники доводять, що компетентність, яка формується в освітньому процесі, є соціокультурним явищем, оскільки по суті збігається з тим, що очікується від людини. Питання компетентностей – це питання соціального визнання та соціальних очікувань при виконанні обумовлених вищою освітою соціальних ролей. Реалізація ж соціальних ролей, особливо професійних, ефективність та якість їх виконання визначальною мірою залежать від ціннісної системи особистості, сформованих у неї комунікативних умінь і навичок. Одним із вирішальних аспектів реалізації соціальної компетентності є комунікативна діяльність. Комунікативна компетентність, відповідно, передбачає не тільки інтелектуальні здібності, але й цілий ряд особистих властивостей: уміння спілкуватися з різними людьми, адекватно сприймати та передавати інформацію, уміння будувати та викладати свої думки логічно, доказово й зрозуміло, мовну культуру тощо, які в останній чверть століття не одержували належної уваги з боку працівників вищої школи. Слід зазначити, що існують види соціальної компетентності, які можна віднести до класу комунікативних компетентностей: «тенденція контролювати свою діяльність», «упевненість у собі», «самоконтроль», «адаптивність», «самостійність мислення», «критичне мислення», «готовність до ризику», «наполегливість», «довіра», «персональна відповідальність», «здатність до спільної роботи», «здатність вирішувати конфлікти», «терпимість стосовно різних стилів життя оточуючих» тощо [4, 281-290].

На окремий розгляд заслуговує мовна компетенція, оскільки науковці означили її тільки в середині – другій половині ХХ ст. Звернемо увагу на те, що, на думку вчених, саме «вживання» в мову є актуальним проявом компетенції як «прихованого», потенційного володіння нею. Вживання пов'язане з мисленням, реакцією на використання мови, з навичками культури тощо, тобто з самим мовцем, з досвідом самої людини. Тим самим закладено потенцію розмежування мовної та мовленнєвої компетентностей. Пізніше мовну компетенцію почали трактувати як явище певного рівня обізнаності конкретного суб'єкта з ідеальною знаковою системою рідної або іноземної мови, а мовленнєву – як здатність людини до практичного використання знань про мову в процесі комунікації. Слід наголосити на тому, що мовну компетентність не можна трактувати як сухо лінгвістичне або виключно психологічне явище. Мовна компетентність суб'єкта (мовника, носія мови) є основою та джерелом розвитку таких типів компетентностей, як комунікативна, психолінгвістична, соціолінгвістична, а також культурологічна, когнітивна тощо. Що стосується культурної компетенції у вузькому розумінні цього поняття, то необхідно виходити з того, що вона є комплексом, який включає норму загальносоціальної ерудованості людини в даному середовищі, сукупність правил, зразків, законів, звичаїв, заборон, етикетних настанов та інших регулятивів поведінки, вербалних і невербалальних мов комунікаціоння, систему загальноприйнятих символів, світоглядних підстав, ідеологічних і ціннісних орієнтацій, безпосередніх оцінок, соціальних і міфологічних ієрархій тощо. Водночас виділяються такі структурні складові феномена культурної компетентності, як форми реалізації компетенцій: компетентність відносно інституційних норм соціальної організації; компетентність відносно конвенціональних норм соціальної та культурної регуляції; компетентність відносно коротка часних, але актуальних зразків соціальної престижності; компетентність, що виражена на рівні повноти та свободи володіння мовами соціальної комунікації. Соціальна компетенція, таким чином, має розглядатися як система знань про соціальну дійсність, система складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, що дозволяють швидко й адекватно адаптуватися до суспільних змін і соціальних обставин, прияти рішення зі знанням справи, з огляду на сформовану кон'юнктуру. З особистісної точки зору, соціально компетентна особистість через опанування компетенціями повинна мати розвинену ціннісну основу, зокрема відповідальність як перед суспільством, соціальним оточенням, так і перед собою за власну самореалізацію. На відміну від поки що існуючої вітчизняної недооцінки соціальних і культурних аспектів життя ВНЗ, внаслідок

чого багато сучасних тенденцій університетської освіти скоріше гальмують, ніж стимулюють розвиток компетенцій [4, 212-213], в документах міжнародних культурних і освітніх організацій питання соціальної компетенції займають одне з чільних місць. У матеріалах ЮНЕСКО наводиться низка соціальних компетенцій, які розглядаються як бажаний результат освіти. Для різних видів діяльності дослідники виділяють різні види компетентності. Стосовно мовної компетенції/компетентності Рада Європи виділяє стратегічну, соціальну, соціолінгвістичну та навчальну її форми. У доповіді міжнародної комісії з освіти для ХХІ ст. «Освіта: прихований скарб» Ж. Делор сформулював «четири стовпи», на яких ґрунтуються освіта: навчитися пізнавати, навчитися діяти, навчитися жити разом, навчитися жити [1]. Власне їх можна вважати глобальними соціальними компетентностями. Згідно однієї з них треба «...навчитися діяти, з тим, щоб отримати не лише професійну кваліфікацію, але і в більш широкому сенсі компетентність, яка дає можливість долати різні численні ситуації і працювати в групі» [1, 7]. На симпозіумі в Берні за програмою Ради Європи було поставлено питання про те, що для реформ освіти істотним є визначення ключових, соціальних компетенцій, які мають сприяти збереженню демократичного суспільства, забезпеченнямультилінгвізму, відповідати новим вимогам ринку праці та економічним перетвореням [4]. У проекті Ради Європи «Середня освіта для Європи» було визначено п'ять груп ключових компетенцій, формуванню яких надається важливе значення в підготовці молоді [2]:

- політичні та соціальні компетенції, здатність взяти на себе відповідальність, спільно виробляти рішення і брати участь у його реалізації, толерантність до різних етнокультур і релігій, прояв спрійності особистих інтересів з потребами підприємства та товариства, участь у функціонуванні демократичних інститутів;
- міжкультурні компетенції, що сприяють позитивним взаєминам людей різних національностей, культур та релігій, розуміння та взаємоповага;
- комунікативна компетенція, яка визначає володіння технологіями усного та письмового спілкування різними мовами, в тому числі й комп'ютерного програмування;
- соціально-інформаційна компетенція, яка характеризує володіння інформаційними технологіями та критичне ставлення до соціальної інформації, поширюваної ЗМІ;
- персональна компетенція як готовність до постійного підвищення освітнього рівня, потреба в актуалізації і реалізації свого особистісного потенціалу, здатність самостійно здобувати нові знання та вміння, здатність до саморозвитку.

У загальноєвропейському проекті TUNING поняття компетенції включає знання і розуміння (теоретичне знання академічної галузі, здатність знати і розуміти), знання як діяти (практичне й оперативне застосування знань у конкретних ситуаціях), знання як бути (цінності як невід'ємна частина способу сприйняття та життя з іншими в соціальному контексті). Ключовими компетентностями для Спільноти в Європейській довідковій рамковій структурі для навчання впродовж життя назовано: спілкування рідною мовою; спілкування іноземними мовами; математична компетентність та базові компетентності в галузі науки та техніки; цифрова обчислювальна компетентність; уміння читати; соціальна компетентність і громадянська компетентність; ініціативність та підприємливість; культурна освіченість та виразність. Реалізація зазначених прагнень стикається з негативними соціокультурними процесами глобального рівня розповсюдження. Зважаючи на це, Е. Морен у своїй доповіді ЮНЕСКО «Освіта в майбутньому: сім невідкладних задач» [7] так сформулював передумови виникнення компетенцій, що відповідають вимогам освіти майбутнього: подолати сліпоту розуму та ілюзій, оволодіти принципами належного пізнання, розуміти людські умови буття, навчати земній ідентичності, не боятися невизначеностей, навчати взаєморозумінню. Рівень вирішення проблем культурної компетенції у вищій освіті є ознакою її життєздатності. Він визначає ключові аспекти стосовно вимог до освіти та шляхів їх вирішення під кутом зору понять «компетенція» та «компетентність», які співвідносяться між собою як зміст і особистісна форма його прояву. Вплив обставин, що породжують дискурс стосовно культурної компетенції у вищій освіті, внаслідок її міжпредметної природи, можуть бути взаємно узгоджені лише за умови, коли культура розглядається як внутрішня форма творчого життя. Трансформаційні культурні зміни сучасності обумовили провідну роль ключової, соціально-культурної компетенції. При вирішенні її є орієнтація компетенцій на долання сліпоти розуму та оволодіння належними принципами пізнання, розуміння людських умов буття, відсутність страху перед непередбачуваним, засвоєння етики людського роду. Одна з перспектив подальшого дослідження теми статті виходить із тих парадигмальних аспектів Закону України «Про вищу освіту», згідно яких компетенції втілюються в особистостях і створюють у них системне ціле. Тому доцільно здійснити низку досліджень цього цілого з позицій холізму, тобто органічної єдності складових системи компетенцій, їх взаємопроникнення та впливу один на одного, набуття ними таких нових якостей, які мають втілитися в особистості студента як майбутнього фахівця.

Література

1. Делор Ж. Образование: сокрытое сокровище / Ж. Делор. – Париж: UNESCO, 1996. – 31 с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Н. М. Бібік, Л. С. Вашенко, О. І. Локшина [та ін.]; під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : KIC, 2004. – 112 с.
3. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 р. д.№ 1556–VII. // Офіційний вісник України. – 2014. – № 63. – с.7.
4. Равен Д. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Д. Равен. – М. : Когито-Центр, 2002. – 396 с.

5. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированного образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
6. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XXI ст.): монографія / В. М. Шейко. – Х.: Основа, 2001. – Т. 1. – 518 с.
7. Morin E. Les sept savoirs nécessaires à la dédicace du futur / E. Morin. – Paris: UNESCO, 1999. – 67 p.

References

1. Delor G. Obrazowanie: socitoe socrovishe / G. Delor. — UNESCO, 1996.— 31 s.
2. Kompetentnisiy pidhid u suchasnyi osviti: svitoviy dosvid ta ukrainski perspektivi / N.M. Bibik, L.S. Vaschenko, O.I. Lokshina [ta insh.]; pid zag .red. O.V. Ovcharuk.– K.: KIS, 2004.– 112 s.
3. Pro vichu osvitu. Zakon Ukrainsi vid 01-07/2014, d № 1556–VII // Ofitsiiniy visnik Ukraini. — 2014. — №63, s. 1728.
4. Raven D. Competentnost v sovremennom obshestve: viyavlenie, razvitie i realizaciya / D. Raven. — M. : Kogito-Centr, 2002. — 396 s.
5. Khutorskoy A. V. Cluchevie competencii kak komponent lichnostno-orientirovannogo obrazovaniya / A. V. Khutorskoy // Narodnoye obrazovanie. — 2003. — № 2. — S. 58–64.
6. Sheyko V. M. Cultura. Civilizaciya. Globolizaciya (kinec XIX pochatok XXI st.). U 2 t. T. 1: monografiya / V. M. Sheyko. — Kh. : Osnova, 2001. — 518 s.
7. Morin E. Les sept savoirs nécessaires à la dédicace du futur / E. Morin. – Paris: UNESCO, 1999. – 67 p.

УДК 168.522

Копієвська Ольга Рафаїлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри менеджменту
соціокультурної діяльності та
зовнішньокультурних зв'язків
Національної академії керівних
кадрів культури і мистецтв

КУЛЬТУРНА МАТРИЦЯ В КОНТЕКСТІ СУЧASNOGO КУЛЬTУROTВОРЕННЯ

У статті розглядається культурна матриця як історичний артефакт, як певне свідчення культурного розвитку світу, етносу, народу, окрім взятої людини. Матриця аналізується як джерело, первооснова та першопричина, як початкова форма або структура національної культури. Визначаються ознаки культурної матриці та інституційні механізми її збереження.

Ключові слова: матриця, культурна матриця, ціннісні коди, культурні трансформації.

Копиевская Ольга Рафаиловна, кандидат педагогических наук, доцент, заведующая кафедры менеджмента социокультурной деятельности и внешнекультурных связей Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Культурная матрица в контексте современного культуротворения

В статье рассматривается культурная матрица как исторический артефакт, как некое свидетельство культурного развития мира, этноса, народа, отдельно взятого человека. Матрица анализируется как источник, первооснова и первопричина, как начальная форма или структура национальной культуры. Определяются признаки культурной матрицы та институционные механизмы ее сохранения.

Ключевые слова: матрица, культурная матрица, ценностные коды, культурные трансформации.

Kopiyevska Olga, Ph.D., Associate Professor, Head of Management of Social and Cultural Activities and Foreign Cultural Relations Chair of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

The cultural matrix in the context of modern culture creation

The present article considers the cultural matrix as a historical artifact, as some evidence of development of the cultural world of the ethnic group, nation, individual. The matrix is analyzed as the source, the first principle and cause, as the original form or structure of the national culture. Cultural matrix signs are analyzed, institutional mechanisms of conservation are defined.

Key words: matrix, the cultural matrix, value codes, and cultural transformation.